

Katechéza z cyklu o Ježišovi Kristovi (1): Vstup Božieho Syna do dejín

Pápež František začal novú sériu stredajších katechéz, ktoré budú pokračovať počas celého Jubilejného roka. Ich témou je: „Ježiš Kristus, naša nádej“, pretože, ako zdôraznil Svätý Otec, on je cieľom našej púte a on sám je cestou, po ktorej treba kráčať. Dnešná katechéza bola venovaná Ježišovmu rodokmeňu.

18.12.2024

I. Ježišovo detstvo

Ježišov rodokmeň (Mt 1,1-17). Vstup Božieho Syna do dejín

Čítanie: Mt 1,1-3.15-16

*Rodokmeň Ježiša Krista, syna
Dávidovho, syna Abrahámovho.*

*Abrahám mal syna Izáka, Izák
Jakuba, Jakub Júdu a jeho bratov, Júda
Faresa a Záru z Tamary. [...] Salmon
mal syna Bóza z Rachaby, Bóz Obeda
z Rút. Obed Jesseho a Jesse kráľa
Dávida. Dávid mal syna Šalamúna z
Uriášovej ženy. [...]. Matan mal syna
Jakuba, Jakub mal syna Jozefa,
manžela Márie, z ktorej sa narodil
Ježiš, nazývaný Kristus.*

Drahí bratia a sestry, dobré ráno!

Dnes začíname cyklus katechéz, ktorý bude prebiehať počas celého Jubilejného roka. Témou tohto cyklu katechéz je „*Ježiš Kristus, naša nádej*“: on je totiž cieľom nášho putovania a on sám je cestou, po ktorej máme kráčať.

Prvá časť sa bude zaoberať *Ježišovým detstvom*, o ktorom nám rozprávajú evanjelisti Matúš a Lukáš (porov. *Mt* 1 - 2; *Lk* 1 - 2). *Evanjeliá o Ježišovom detstve* rozprávajú o panenskom počatí Ježiša a o jeho narodení z Máriinho lona. Pripomínajú mesiášske proroctvá, ktoré sa v ňom naplňajú, a hovoria o zákonnom otcovstve Jozefa, ktorý zaštepuje Božieho Syna do „kmeňa“ Dávidovho rodu. Predstavuje sa nám Ježiš ako novorodenec, ako dieťa i dospievajúci chlapec, podriadený

svojim rodičom a zároveň vedomý si toho, že je úplne oddaný Otcovi a jeho kráľovstvu. Rozdiel medzi oboma evanjelistami spočíva v tom, že kým Lukáš rozpráva o udalostiach očami Panny Márie, Matúš tak robí očami Jozefa a trvá na takomto neslýchanom otcovstve.

Matúš začína svoje evanjelium a celý novozákonný kánon „rodokmeňom Ježiša, syna Dávidovho, syna Abrahámovho“ (*Mt 1, 1*), ktoré sme práve počuli. Je to zoznam mien, ktoré sa vyskytujú už v hebrejskom Písme, aby ukázal pravdivosť dejín a pravosť ľudského života. V skutočnosti je „rodokmeň Pána pravdivou históriou, v ktorej sú prítomné niektoré problematické mená a zdôrazňuje sa hriech kráľa Dávida (porov. *Mt 1, 6*). Všetko však končí a prekvitá v Panne Márii a v Kristovi (porov. *Mt 1, 16*)“ (*List o obnove štúdia cirkevných dejín*, 21. novembra 2024). Potom sa objavuje

pravosť ľudského života, ktorá prechádza z jednej generácie na druhú a prináša tri veci: meno, ktoré zahŕňa jedinečnú identitu a poslanie, príslušnosť k rodine a národu, a napokon priľnutie viery k Bohu Izraela.

Rodokmeň je literárny žáner, teda vhodná forma na odovzdanie veľmi dôležitého posolstva - nikto si nedáva život sám, ale dostáva ho ako dar od iných. V tomto prípade ide o vyvolený národ a o toho, kto zdedí dedičstvo.

Na rozdiel od starozákonných rodokmeňov, kde sa objavujú len mužské mená, pretože v Izraeli je to otec, kto synovi určuje meno, sa však v Matúšovom zozname Ježišových predkov objavujú aj ženy. Nájdeme ich päť: Tamara, Júdova nevesta, ktorá po ovdovení predstiera, že je prostitútka, aby zabezpečila manželovi potomstvo (porov. *Gn 38*).

Rachab, prostitútka z Jericha, ktorá umožní židovským vyzvedačom vojsť do zaslúbenej zeme a zmocniť sa jej (porov. *Jn 2*). Moabčanka Rúť, ktorá v rovnomennej knihe zostáva verná svojej svokre, stará sa o ňu a stane sa prababkou kráľa Dávida. Betsabe, s ktorou sa Dávid dopúšťa cudzoložstva a po tom, čo nechá zabiť jej manžela, splodí Šalamúna (porov. *2 Sam 11*), a napokon Mária z Nazareta, manželka Jozefa z Dávidovho rodu: z nej sa narodí Mesiáš, Ježiš.

Prvé štyri ženy nespája to, že sú hriešnice, ako sa niekedy hovorí, ale to, že sú *cudzinkami*, nie sú z Izraelského ľudu. Matúš poukazuje na to, že, ako napísal Benedikt XVI, „prostredníctvom nich... vstupuje do Ježišovho rodokmeňa svet pohanov - zviditeľňuje sa jeho poslanie pre Židov i pohanov“ (*Ježišovo detstvo*, Miláno - Vatikán 2012, 15).

Kým predchádzajúce štyri ženy sa spomínajú popri mužovi, ktorý sa z nich narodil, alebo popri tom, ktorý ho splodil, Mária na druhej strane získava osobitnú dôležitosť: ona predstavuje *novýzačiatok*, ona sama je novým začiatkom, pretože v jej príbehu už nie je protagonistom rodu ľudská bytosť, ale sám Boh. Jasne to vidieť zo slovesa „narodil sa“: „Jakub mal syna Jozefa, manžela Márie, z ktorej *sa narodil* Ježiš, nazývaný Kristus“ (Mt 1, 16). Ježiš je synom Dávida, ktorého Jozef začlenil do tohto rodu a ustanovil za Mesiáša Izraela, ale je aj synom Abraháma a cudziniek, a preto je predurčený byť „svetlom pohanov“ (porov. Lk 2, 32).

Boží Syn, zasvätený Otcovi s poslaním zjaviť jeho tvár (porov. Jn 1, 18; Jn 14, 9), vstupuje do sveta ako všetci ľudskí synovia, a to natoľko, že v Nazarete ho budú nazývať „synom Jozefovým“ (Jn 6, 42) alebo „synom

tesára“ (Mt 13, 55). Pravý Boh a pravý človek.

Bratia a sestry, prebudíme v sebe vďačnú spomienku na našich predkov. A predovšetkým ďakujeme Bohu, ktorý nás prostredníctvom Matky Cirkvi zrodil k večnému životu, k Ježišovmu životu, ktorý je našou nádejou. Vďaka.

.....

*(Preklad Slovenská redakcia
Vatikánskeho rozhlasu – Vatican
News, Andrej Klapka, Martin Jarábek)*

*Prevzaté z: [https://
www.vaticannews.va/sk/...](https://www.vaticannews.va/sk/...)*

jezisovi-kristovi-1-vstup-bozieho-syna-
do-dejin/ (20.02.2026)